

16.4..2021

Maa- ja metsätalousvaliokunta

ASiantuntijakuuleminen

ASIA: HE 48/2021 VP HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI BIOPOLTTOAINEIDEN KÄYTÖN EDISTÄMISESTÄ LIIKENTEESSÄ ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA JA ERÄIKSI MUIKSI LAEIKSI

Maa- ja metsätalousministeriö kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta ja eräistä muista laeista. Maa- ja metsätalousministeriön edustaja on ollut mukana jakeluvelvoitejärjestelmän muutosta valmistelleessa virkamiesryhmässä.

Maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan ehdotetuilla lakimuutoksilla saatettaisiin asianmukaisella tavalla voimaan niiden sisältöalueeseen kuuluvat uusiutuvan energian direktiivin vaatimukset.

Maa- ja metsätalousministeriö kannattaa hallituksen esitysluonnoksessa esitettyä uusiutuvien liikennebiopolttoaineiden jakeluvelvoitteen laajentamista nestemäisten biopolttoaineiden lisäksi biokaasuun ja pitää esitettyä ratkaisua jakeluvelvoitteen piiriin tulevien jakelijoiden tuotantomääriin perustuvista kokorajoista perusteltuina. Maa- ja metsätalousministeriö pitää myös hyvänä ratkaisuna sitä, että alle 9 GWh energiamäärän edestä kaasumaisia tai alle miljoona litraa nestemäisiä uusiutuvia polttoaineita vuodessa toimittavat jakelijat saavat itse päättää siitä, hakeutuvatko ne jakeluvelvoitteen piiriin vai eivät. Näin kukin toimija voi itse arvioida omalla kohdallaan velvoitteessa mukanaolon edut ja haitat ja tehdä päätöksen sen perusteella. On hyvä, että jakeluvelvoitteeseen vapaaehtoisesti hakeutuvalta jakelijalta vaadittava vahvistamismenettely on tarkoitus toteuttaa hallinnollisesti kevyenä. Etenkin pienten toimijoiden kohdalla jakeluvelvoitteeseen kuuluvat raportoinnit ja muut vaatimukset saattavat kuitenkin aiheuttaa suhteessa paljon työtä ja kustannuksia.

Uudessa tilanteessa on tärkeää pitää huoli siitä, että vapaaehtoisen valinnan piirissä olevilla jakelijoilla on käytettävässään tieto siitä, mitä vaikutuksia eri valinnoilla on. Esimerkiksi tietä valintojen vaikutuksista kirjanpito- ja raportointivaatimuksiin, investointitukiin sekä tuotetun polttoaineen käytön ja myynnin mahdollisuuksiin ovat tärkeitä. Lisäksi velvoitejärjestelmän ulkopuolisten toimijoiden mahdollisuudet myydä uusiutuvaa kaasumaista liikennebiopolttoainetta tulisi selvittää ja antaa ohjeet siihen liittyvistä säännöistä ja rajauksista. Nämä tiedot tulee saattaa toimijoiden tietoon viimeistään toimeenpanoa koskevissa Energiaviraston ohjeistuksissa.

Osana elvytyspakettia on maatilojen ja maaseudun yritysten biokaasun investointitukia esitetty nostettavaksi 50 %: iin hyväksyttävistä kustannuksista. Tämä muutos ei kuitenkaan muuta maatilainvestointituen tukiehtoa siitä, että tuotettua energiaa tai liikennebiokaasua ei saa myydä tilan ulkopuolelle. Maaseudun yritystuella rahoitetuissa energiayritystoimintaa harjoittavien yritysten laitoksissa tuotettua kaasua tai energiaa voi sen sijaan myydä.

Hallituksen esitysluonnoksessa on ehdotettu myös muuta kuin biologista alkuperää olevien nestemäisten ja kaasumaisten uusiutuvien liikenteen polttoaineiden ottamista mukaan jakeluvelvoitejärjestelmään. Maa- ja metsätalousministeriö kannattaa niiden mukaan ottamista ja katsoo, että vaikka näiden polttoaineiden kehitys ja käyttöönotto ovat vasta suhteellisen alkuvaiheessa, on perusteltua kirjata ne lainsäädäntöön jo nyt. Näkymät näiden polttoaineiden kehitystyössä ovat lupaavat, ja on mahdollista, että niitä saadaan markkinoille suhteellisen pian. Tästä syystä on hyvä varautua niiden tuloon myös lainsäädännössä.

Maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan on hyvä, että esityksen vaikutusten arvioinnissa on tuotu esille jakeluveloitteen käyttöönoton mahdolliset vaikutukset jo olemassa oleviin tukijärjestelmiin, esimerkiksi investointitukiin. Olisi myös tärkeää, että ennen järjestelmän käyttöönottoa eri hallinnonalat kävisivät vuoropuhelua eri tukien reunaehdoista ja jakeluveloitteen vaikutuksista eri tukijärjestelmien toimeenpanoon. Toistaiseksi on vielä selvittelyssä, voisiko esimerkiksi maaseutuyritysten investointitukea myöntää jakeluveloitteen piiriin tulevalle laitokselle. Velvoitteen ja myös uusiutuvan energian direktiivin muihin alkutuotantoa sivuaviin toimiin liittyvissä toimeenpanoon erityiskysymyksissä tulisi käydä vuoropuhelua ja tiedonvaihtoa Energiaviraston ja Ruokaviraston välillä.

Nyt lausunnolla oleva kokonaisuus esityksistä eri uusiutuvia liikennepolttoaineita koskevien lakien muuttamiseksi on kaiken kaikkiaan hyvin laadittu ja kattava. Toteutuessaan siinä olevat esitykset edistävät osaltaan tavoitteita biokaasun ja muiden uusiutuvien liikennepolttoaineiden tuotannon ja käytön lisäämiseksi ja selkeyttävät alan liiketoiminnan reunaehdot.